

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

**щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів
України щодо посилення відповідальності за незаконний обіг
підакцизних товарів
(реєстр. № 6452 від 16 травня 2017 року)**

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 05 грудня 2017 року (протокол № 66) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за незаконний обіг підакцизних товарів (реєстр. № 6452 від 16 травня 2017 року), поданий народними депутатами України Чекітою Г.Л., Чепиногою В.М., Рибакком І.П. та іншими (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою суттєвого підвищення відповідальності реалізаторів алкогольних напоїв за продаж без наявної на те ліцензії та продаж неповнолітнім алкоголю.

Для досягнення мети авторами пропонується шляхом внесення змін до Кодексу про адміністративні правопорушення України посилити відповідальність за порушення правил торгівлі пивом, алкогольними, слабоалкогольними напоями і тютюновими виробами, а саме збільшити розмір адміністративного штрафу.

Законопроектом також пропонується внести зміни до статті 204 Кримінального кодексу України, якою передбачається встановлення відповідальності за незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів, а саме встановити окрему відповідальність за вчинення вказаного правопорушення повторно за попередньою змовою групою осіб.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

У Конституції України визначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої

повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8), органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 19); єдиним органом законодавчої влади в Україні є парламент – Верховна Рада України, до повноважень якої належить прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85).

Частинами першою та четвертою статті 42 Конституції України визначено, що кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом, а держава захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт, сприяє діяльності громадських організацій споживачів.

У підпункті 2.1 пункту 2 мотивувальної частини Рішення від 5 лютого 2013 року № 1-рп/2013 Конституційний Суд України зазначив, що через законодавче регулювання правовідносин власності і підприємництва держава виконує конституційні обов'язки щодо відповідальності перед людиною за свою діяльність, забезпечення захисту прав усіх суб'єктів права власності і господарювання та захисту конкуренції у підприємницькій діяльності (частина друга статті 3, частина четверта статті 13, частина третя статті 42 Конституції України).

Відповідно до пунктів 1, 8 та 22 частини першої статті 92 Конституції України виключно законами України визначаються права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов'язки громадянина; правові засади і гарантії підприємництва; правила конкуренції та норми антимонопольного регулювання; засади цивільно-правової відповідальності; діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями, та відповідальність за них.

Водночас, Конституційний Суд України зазначає, що за своїм змістом пункт 22 частини першої статті 92 Конституції України спрямований не на встановлення переліку видів юридичної відповідальності. Ним визначено, що виключно законами України мають врегульовуватись засади цивільно-правової відповідальності (загальні підстави, умови, форми відповідальності тощо), підстави кримінальної, адміністративної та дисциплінарної відповідальності - діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями (основні ознаки правопорушень, що утворюють їх склад), та відповідальність за них. У такий спосіб Конституція України заборонила врегульовувати зазначені питання підзаконними нормативно-правовими актами та встановила, що лише Верховна Рада України у відповідному законі має право визначати, яке правопорушення визнається, зокрема, адміністративним правопорушенням чи злочином, та міру відповідальності за нього (абзац сьомий пункту 2 мотивувальної частини та підпункт 1.1 пункту 1 резолютивної частини Рішення Конституційного Суду України від 30 травня 2001 року № 7-рп/2001).

Зміст основних положень Законопроекту також узгоджується з міжнародними зобов'язаннями України, так, відповідно до частини сьомої статті 15 Рамкової конвенції Всесвітньої Організації з охорони здоров'я із боротьби проти тютюну, яка була ратифікована Україною 15 березня 2006 року (Закон України № 3534-IV) (далі – Конвенція), кожна із сторін-учасниць зобов'язується ухвалити й здійснити подальші заходи, у тому числі у відповідних випадках ліцензування, для контролю чи регулювання виробництва й розподілу тютюнових виробів з метою запобігання незаконній торгівлі.

Крім того, відповідно до частини першої статті 16 Конвенції кожна держава-учасниця приймає та здійснює ефективні законодавчі, виконавчі, адміністративні або інші заходи на відповідному урядовому рівні для заборони продажу тютюнових виробів особам, що не досягли віку, встановленого внутрішнім законодавством, національним законодавством, або вісімнадцяти років.

Цією ж Конвенцією на міжнародному рівні було визнано важливість співпраці між державами та компетентними міжнародними організаціями з метою поступового створення й підтримки глобальної системи для регулярного збору й поширення інформації про виробництво тютюну та виготовлення тютюнових виробів, а також про діяльність тютюнової промисловості, що впливає на цю конвенцію чи національну діяльність з боротьби проти тютюну (частина четверта статті 20).

Відповідно до пункту b частини першої статті 4 Протоколу про ліквідацію незаконної торгівлі тютюновими, який було прийнято 12 листопада 2012 року до Рамкової конвенції із боротьби проти тютюну, кожна із сторін-учасниць зобов'язується приймати будь-які необхідні заходи відповідно до свого національного законодавства щодо підвищення ефективності роботи своїх компетентних органів і служб, в тому числі митних органів та поліції, відповідальних за попередження, протидію, виявлення, розслідування, судове переслідування та ліквідацію всіх форм незаконної торгівлі тютюновими виробами.

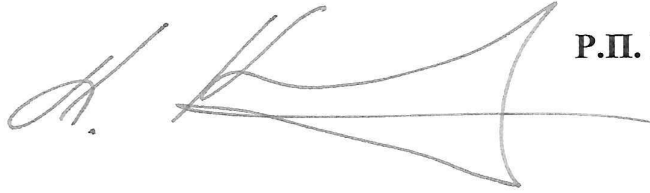
У цьому контексті, логічно видається необхідність подальшого удосконалення положень нормативно-правових актів у сфері боротьби з незаконним обігом підакцизних товарів (алкогольних напоїв та тютюнових виробів), що відповідає міжнародним стандартам.

Зважаючи на зазначене, а також на те, що Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України), внесення запропонованих Законопроектом змін до чинного законодавства узгоджується з нормами Основного Закону України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за незаконний обіг підакцизних товарів (реєстр. № 6452

від 16 травня 2017 року), поданий народними депутатами України Чекітою Г.Л., Чепиногою В.М., Рибакком І.П., та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, connected strokes. The signature is positioned between the text 'Голова Комітету' on the left and 'Р.П. КНЯЗЕВИЧ' on the right.

Р.П. КНЯЗЕВИЧ